

Iran onder Achaemeniden

550-549 B.C.E	Verovering van Ecbatana (Hamedan) door Cyrus Vernietiging van het Meden-rijk
547-546 B.C.E	Verovering van het Lydische rijk.
545 B.C.E	Verovering van Griekse kolonies in Klein-Azië
538 B.C.E	Verovering van Babylonië
530 B.C.E	Cyrus wordt vermoord in de oorlog tegen Masaagaetes
530-522 B.C.E	Cyrus wordt opgevolgd door zijn zoon Cambyzes
525 B.C.E	Cambyzes verovert Egypte
522-521 B.C.E	Na het onderdrukken van meerdere opstanden, wordt Darius gekozen als koning
519 B.C.E	De Scythische koning Skunkha wordt onderworpen door Darius
510 B.C.E	Thracië wordt veroverd door Darius en de Macedonische koning wordt schatplichtig aan de Perzen
500-494 B.C.E	Ionische steden aan de kust van Klein Azië komen in opstand tegen de heerschappij van de Perzen (Ionische Rebellen). De opstand wordt onderdrukt, ondanks de steun van de Atheners.
490 B.C.E	Perzische strafexpeditie onder leiding van Datis en

	Artaphernes wordt afgeslagen in Marathon
486 B.C.E	Darius sterft. Zijn zoon Xerxes volgt hem op en onderdrukt de rebellies in Egypte en Babylonië
480-479 B.C.E	Grote Perzische expeditie tegen de Grieken mislukt. Perzen worden verslagen in Salamis en Platea (479)
465 B.C.E	Xerxes wordt gedood en wordt opgevolgd door zijn zoon Artaxerxes I
465-424 B.C.E	Artaxerxes I boekt successen in zijn campagnes in Egypte en Cyprus
423 B.C.E	Artaxerxes I sterft. Zijn opvolger Xerxes II wordt vermoord: Darius II bestijgt de troon.
423-404 B.C.E	Door diplomatieke en militaire druk slaagt Darius II erin de kuststeden in Klein Azië te heroveren.
404-359 B.C.E	Artaxerxes II, zoon van Darius, wordt uitgedaagd door zijn broer Cyrus. De laatste wordt vermoord in de slag van Cunaxa, vlakbij Babylonië.
359-338 B.C.E	Artaxerxes III, zoon en opvolger van Artaxerxes II, onderdrukt opstanden in Klein Azië.
336 B.C.E	Na de dood van koning Artaxerxes III bestijgt Darius III de troon.
334-330 B.C.E	Alexander de Macedoniër valt het Perzische rijk aan en na overwinningen in Granicus, Issus en Gaugamela,

	brengt hij het Perzische rijk onder zijn heerschappij. Darius vlucht en wordt vermoord door satrap Bessos.
323 B.C.E	Dood Alexander
312 B.C.E	De stichting van de dynastie van Seleuciden door Seleucus (Nicator)

Iran onder Parthen (Arsaciden)

256 B.C.E	Arsaces I stichtte het rijk van de Parthen in 256 B.C.E
128 – 87 B.C.E	Mithridates II de Grote 124 - 87 B.C.E Tijdens zijn heerschappij kwam Iran voor het eerst in contact met het Romeinse rijk. Hij voerde als eerste Iraanse koning onderhandelingen met een Romeinse magistraat, te weten <u>Lucius Cornelius Sulla</u> , <i>praetor</i> van <u>Cilicia</u>
55 - 37 B.C.E	Heerschappij van Orodes I. Eerste oorlog Iran – Rome. Romeinen worden verslagen bij de <u>Slag Carrhae</u> (53 B.C.E). Moord op Crassus.
36 B.C.E	Strafexpeditie van Marcus Antonius tegen de Parthen mislukt
37 B.C.E – 1	Heerschappij van <u>Phraates IV</u> Tweede en derde oorlog Iran – Rome
20	Vredesverdrag tussen Iran en Rome (onder keizer Augustus). Iran erkent het Romeinse gezag in Armenië

114 –117	Interventie door Iran in Armeense aangelegenheden vormt de aanleiding voor de Expeditie van Romeinse keizer Trajanus tegen Parthië. Trajanus verovert de hoofdstad van de Parthen (Ctesiphon).
195 -198	Expeditie van de Romeinse Keizer Septimus Severus en zijn opvolger Caracalla.
28 april 224	Ardashir (stichter van het rijk van Sasaniden) verslaat de laatste Parthische koning Artabanus

Iran onder Sasaniden

205-06	Begin van het Sasanidische tijdperk
224-239	Sasaniden vallen Romeins territorium binnen. Onbesliste expeditie van Alexander Severus tegen Iran. Sasaniden veroveren Nisibis en Carrhae
239-272	Onder de heerschappij van Shapur I voert het rijk meerdere oorlogen tegen Rome. Overwinning op Gordianus III en Philipus Arabe (244). Verovering van Armenië (252), Antiochië (252) en Dura (256) Gevangenneming van keizer Valerianus.
297-298	Verdrag van Nisibis tussen Iran en keizer Diocletianus. Later verliest Iran Mesopotamië, Armenië en gebieden ten oosten van Tigris aan Rome.
309-379	Shapur II herovert het grootste deel van het gebied dat door de Romeinen veroverd is in 298.

Aanvang vervolging van Christenen na de bekering van Constantijn de Grote tot het christendom.

Na 400

De Hephthalithes (Witte Hunnen) vallen Iran binnen en vormen de grootste bedreiging voor het rijk.

488 -579

Vele volksopstanden in het rijk ten gevolge van economische malaise.
Mazdakisme en de roep om eerlijke verdeling van eigendom wint steeds meer aanhang.
De opstanden worden onderdrukt door Khosro I.

540

Khosro I breekt het verdrag "Eeuwige Vrede" overeengekomen met keizer Justinianus in 532, en verwoest Antiochië.

562

Hernieuwd vredesverdrag met Oost-Romeinse rijk.

571

Verovering van Zuid- Arabië.

590 -628

Khosro II veroverd grote delen van Klein-Azië en Syrië en omsingelt Constantinopel. In 626 wordt Het Heilige Kruis van Jeruzalem naar Ctsiphon overgebracht.
De tegenaanval van Heraclius dwingt de Sasaniden het veroverd gebied op te geven.
Tijdens een paleiscoup wordt Khosro vermoord.

632 -651

Na een periode van anarchie bestijgt Yazdgird III de troon.
De koning is niet bij machte het land tegen de moslimslegers te beschermen.
Sasaniden worden verslagen in Qadisyya (636) en Nihavand (642).

	Het Sasanidische rijk wordt een onderdeel van het Kalifaat.
--	---

Iran na de Arabische verovering

570-622	Mohammad in Mekka
622-632	Mohammad in Medina
632 - 634	Kalifaat van Abu Bakr (Arabische volkeren verenigd)
634 - 644	Kalifaat van Omar (het grootste deel van de vruchtbare halve maan, Egypte en een groot deel van Iran wordt door de moslims veroverd)
644 - 656	Kalifaat van Oethman (de veroveringstochten worden voortgezet, richting noorden, oosten en westen)
656 - 661	Eerste fitna (burgeroorlog) gedurende het kalifaat van Ali
661-661	Moord op Ali, de stichting van het kalifaat van Omayyaden door Muawiya in Damascus
661-750	Omayyad kalifaat Hoofdstad in Damascus
680	Tweede fitna (burgeroorlog). Muawiya wordt opgevolgd door zijn zoon Yazid. Opstand van Hoessein, zoon van Ali. Martelaarschap

	van Hoessein en zijn volgelingen in Karbala
711	Arabieren zetten voet op Spaanse bodem
712 -713	Arabieren veroveren Transoxanië (o.m. Bukhara en Samarkand)
732	De oorlog van Poitiers (Charles Martel voorkomt de verovering van Frankrijk)
744 –750	Derde Fitna, Omayyaden worden verjaagd door Abbasiden
750 -1258	Abbasid kalifaat Hoofdstad in Bagdad
1051 -1220	Turkse Seldjuks brengen Iran onder hun heerschappij. Isfahan als hoofdstad onder Malek Shah
1220 -1331	Mongoolse invasie van Transoxanië en oost Iran
1256 - 1335	Mongool Il Khahniden, onder Hulagu (1256 – 1265) heersen over Iran. Hoofdsteden in Maragheh en Sultaniyeh
1258 - 1258	De verwoesting van Bagdad door Mongolen Einde van het Abbasidische kalifaat
1380 - 1502	Opkomst van de Timuriden onder Timur-e Lengh (1380 – 1405) Hoofdsteden in Samarkand, Herat en Qazwin (Iran).

1453	Mehmed de tweede verovert Constantinopel en maakt een einde aan het Byzantijnse rijk
1492	Verovering van Grenada door Katholieke koningen Isabel en Ferdinand
1501 - 1736	Safaviden in Iran. Zij verklaren de Sji'itische Islam als de officiële godsdienst van Iran. Hoofdsteden in Tabriz, Qazwin en Isfahan.
1736 - 1747	Nader Sjah Hoofdstad in Mashad
1750 - 1795	Zand dynastie Hoofdstad in Shiraz
1795 - 1925	Qadjar dynastie in Iran Hoofdstad in Tehran
1804 - 1813	Eerste Iran – Rusland oorlog, Iran erkent de annexatie van Georgië en Noord Kaukasus door Rusland
1820	Tweede Iran – Rusland oorlog, Rusland annexeert Zuid Kaukasus ten koste van Iran
1856	Iran – Groot Brittannië oorlog, Iran geeft Herat en het gebied in huidige West Afghanistan op.
1905 - 1911	Constitutionele revolutie
1925 - 1979	Pahlavi's

1925 - 1941	Reza Sjah
1941 - 1979	Sjah Mohammad Reza
1953	<u>Coup d'état</u> van 1953 (Operation Ajax) door CIA en MI6 Afzetting van Mossadeq en de terugkeer van de Sjah.
1979	Islamitische Republiek Iran

Reza Pahlavi Sjah 1925-1941

Afgezet: handelspact met Duitsland,
weigering om Transiraanse Spoorlijn te openen

Sjah Mohammad Reza Pahlavi 1941-1979

Afgezet: ruzie over landhervormingen met de geestelijkheid,
onderdrukking

Mossadeq gekozen als president 1951

Nationalisatie olie → afzetting door CIA en MI6

2500 jaar bestaan Iran 1971

WO-II conferentie in Teheran 28 nov 1943

Franklin Roosevelt, Winston Churchill, Joseph Stalin.

Ayatollah Ruhollah Khomeini 1979-1989

Bezetting Amerikaanse ambassade 4 nov. 1979-20 juni 1981
Iran – Irak oorlog 22 september 1980 tot 20 augustus 1988

Ayatollah Ali Khamene 4 juni 1989